باسمه تعالی

تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۰۳/۰۱**	پایه: **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	**نام و نام‌خانوادگی:**
سؤالات امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدت امتحان: **۸۰ دقیقه**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردرنوبت **خرداد ماه** سال **۱۴۰۱**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
	الف) با توجه به آیات قرآن و حدیث پاسخ دهید.	
۱	عبارت قرآنی «اَرَاَیتَ الَّذی یُکَذِّبُ بِالدّینِ فَذلِکَ الَّذی یَدُعُّ الیَتیمَ» را ترجمه کنید.	۱
۲	آیهٔ «ذلِکَ بِما قَدَّمَت اَیدیکُم وَ اَنَّ اللهَ لَیسَ بِظَلّامٍ لِلعَبیدِ» از نشانه‌های اختیار، به ..... اشاره دارد.	
	الف) احساس رضایت یا پشیمانی ب) مسئولیت‌پذیری	۰/۵
۳	آیهٔ شریفهٔ «وَ الَّذینَ کَذَّبوا بِایاتِنا سَنَستَدرِجُهُم مِن حَیثُ لایَعلَمونَ» بیانگر کدام سنت الهی است؟	۰/۵
۴	مطابق آیهٔ «... اِنَّ اللّهَ یَغفِرُ الذُّنوبَ جَمیعاً اِنَّه هُوَ الغَفورُ الرَّحیمُ» با توبه همهٔ گناهان حتی ..... هم آمرزیده می‌شود.	۰/۵
۵	حدیث امام علی علیه السلام که می‌فرماید: «گاهی، یک لحظه گناه، اندوه طولانی به دنبال دارد.» مربوط به کدام یک از آثار نامطلوب گناه در زندگی دنیوی و اخروی است؟	۰/۵
	الف) از بین بردن آرامش خاطر ب) سلب توفیق	
	ب) درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.	
۶	توبه در جوانی، بسیار آسان‌تر از زمان پیری است.	۰/۵
۷	حقوق مادی انسان‌ها، بسیار مهم‌تر از حقوق معنوی آنان است.	۰/۵
۸	در جامعهٔ عدالت‌محور، باید مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بستاند.	۰/۵
۹	یکی از ویژگی‌های فرهنگ علمی دورهٔ اسلامی، اختصاص علم به طبقه یا قشر خاص بود.	۰/۵
	ج) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.	
۱۰	یکی از مهم‌ترین مصداق‌های قاعدهٔ ..... این است که، مانع سلطهٔ رسانه‌ای و ارتباطی بیگانگان شویم.	۰/۵
۱۱	تمدن جدید با نگاه ..... به انسان در حوزهٔ روابط زن و مرد، بیشترین آسیب را به نهاد خانواده وارد کرد.	۰/۵
۱۲	ملتی که به توانایی خود ایمان دارد، عبارت ..... را نه صرفاً در لفظ، بلکه در عمل بیان می‌کند.	۰/۵
۱۳	حالتی را که قلب انسان با تکرار گناه سخت شود و انجام هیچ گناهی او را ناراحت نکند، ..... می‌گویند.	۰/۵
	د) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۴	دلایل حرام بودن قمار در دین اسلام را بنویسید.	۰/۵
۱۵	زمینه‌های پیدایش تمدن جدید را بنویسید.	۰/۵
۱۶	راه اصلاح و معالجهٔ جامعه از بیماری‌ها و انحرافات اجتماعی چیست؟	۰/۵
۱۷	مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد یک کشور، در میان افکار عمومی جهان، چیست؟	۰/۵
۱۸	**ه) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.**	
	۱- شرک در ولایت	۱
	۲- سنت ابتلاء	۱
	«ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم»	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۰۳/۰۱**	پایه: **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	**نام و نام‌خانوادگی:**
سؤالات امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدت امتحان: **۸۰ دقیقه**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردرنوبت **خرداد ماه** سال **۱۴۰۱**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱۹	**و) ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید.** (در سمت چپ یک مورد اضافی است.) ۱- شکستن سدّ جاهلیت و خرافه‌گرایی — الف) ارتقای جایگاه خانواده ۲- احیای منزلت زن و ارزش‌های اصیل او — ب) دعوت به خردورزی و علم‌آموزی ۳- رفتار مسلمانان نسبت به یکدیگر — ج) پذیرش ولایت الهی د) برقراری پیوند برادری	۱/۵
۲۰	**ز) گزینهٔ صحیح را انتخاب کنید.** ۱- مکاتب عرفانی و معنوی در غرب، موجب سردرگمی بشر امروز شده‌اند؛ زیرا .... الف) برآمده از آموزه‌های وحیانی نیستند. ب) علم تجربی نمی‌تواند پاسخگوی همهٔ نیازهای انسان باشد. ۲- شیطان انسان را گام به گام به سوی گناه می‌کشاند؛ تا ..... الف) میل به توبه در او خاموش شود. ب) متوجه زشتی گناه نشود و اقدام به توبه نکند.	۱
۲۱	**ح) حکم فقهی هر یک از موارد زیر را بنویسید.** حرام- جایز- مستحب- واجب (یک مورد اضافی است.) ۱- ورزش کردن به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی ۲- خرید و فروش فیلم‌ها و لوح‌های فشرده مناسب مجالس لهو و گناه ۳- اجتناب مسئولین از اشرافی‌گری و تجمل‌گرایی	۱/۵
۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶	**ط) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.** در چه صورت انسان گرفتار شرک عملی می‌شود؟ نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با استدلال ثابت کنید. از میوه‌های درخت اخلاص «نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان» را شرح دهید. یکی از آثار منفی تمدن جدید «افزایش فاصلهٔ میان انسان‌های فقیر و غنی در جهان» است، آن را توضیح دهید. چرا برای حضور مؤثر در جامعهٔ جهانی «ترسیم چهرهٔ منطقی و عقلانی دین اسلام» ضروری است؟	۵
	« با آرزوی سلامتی و موفقیت برای شما عزیزان»	۲۰

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۸ صبح**
پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۰۳/۰۱**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **خرداد ماه** سال **۱۴۰۱**	مرکز سنجش وپایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	الف) با توجه به آیات قرآن و حدیث پاسخ دهید.	۳
۱	آیا دیدی کسی را که روز جزا را دروغ می‌خواند؟ (تکذیب می‌کند) (۰/۵) پس همان کسی است که یتیم را به سختی از خود می‌راند. (۰/۵) — درس۱۱ صفحهٔ۱۴۰	
۲	ب) مسئولیت‌پذیری (۰/۵) — درس۵ صفحهٔ۵۷	
۳	استدراج (۰/۵) — درس۶ صفحهٔ۶۷ و۷۴	
۴	شرک (۰/۵) — درس۸ صفحهٔ۹۷	
۵	الف) از بین‌بردن آرامش خاطر (۰/۵) — درس۷ صفحهٔ۹۰	
	ب) درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص/ غ) مشخص کنید.	۲
۶	ص (۰/۵) — درس۸ صفحهٔ۱۰۳	
۷	غ (۰/۵) — درس۸ صفحهٔ۱۰۱	
۸	ص (۰/۵) — درس۱۰ صفحهٔ۱۲۵	
۹	غ (۰/۵) — درس۱۱ صفحهٔ۱۳۸	
	ج) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.	۲
۱۰	نفی سبیل (۰/۵) — درس۹ صفحهٔ۱۱۵	
۱۱	مادی (۰/۵) — درس۱۲ صفحهٔ۱۵۲	
۱۲	ما می‌توانیم (۰/۵) — درس۱۳ صفحهٔ۱۶۴	
۱۳	قساوت قلب (۰/۵) — درس۷ صفحهٔ۹۰	
	د) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	۲
۱۴	یک کار بیهوده است، پول و ثروت مردم را درمسیری که هیچ فایده‌ای برای جامعه ندارد به کار می‌گیرد.(۰/۲۵) از طرف دیگر، میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می‌آورد. (۰/۲۵) — درس۹ صفحهٔ۱۱۲	
۱۵	۱- کلیسا و تعالیم تحریف شده (۰/۲۵) ۲- بهره‌گیری از تجربیات سایر تمدن‌ها (۰/۲۵) — درس۱۲ صفحهٔ۱۴۷-۱۴۸	
۱۶	انجام وظیفهٔ امر به معروف و نهی از منکر (۰/۵) — درس۸ صفحهٔ۱۰۲	
۱۷	استحکام و اقتدار نظام حکومتی (۰/۵) — درس۱۳ صفحهٔ ۱۶۳	
۱۸	**ه) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.**	۲
	۱- اعتقاد به اینکه علاوه بر خدا و در کنار او، دیگرانی هستند که سرپرستی جهان را برعهده دارند و خودشان حق تصرّف در جهان را دارا می‌باشند. (۱) — درس۲ صفحهٔ ۲۱	
	۲- در لغت به معنای امتحان است و در اصطلاح دینی، به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی و نادرستی آنچه را ادعا کرده مشخص سازد. (۱) — درس۶ صفحهٔ ۶۹	
	ادامهٔ راهنمای تصحیح در صفحهٔ دوم	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۸ صبح**
پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۰۳/۰۱**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **خرداد ماه** سال **۱۴۰۱**	مرکز سنجش وپایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۹	**و) ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید.** ۱- ب (۰/۵) ۲- الف (۰/۵) ۳- د (۰/۵) درس۱۰ صفحهٔ ۱۲۵- ۱۲۸	۱/۵
۲۰	**ز) گزینهٔ صحیح را انتخاب کنید.** ۱- الف (۰/۵) درس ۱۲ صفحهٔ ۱۵۰ ۲- ب (۰/۵) درس ۸ صفحهٔ ۱۰۰	۱
۲۱	**ح) حکم فقهی هر یک از موارد زیر را بنویسید.** ۱- مستحب (۰/۵) ۲- حرام (۰/۵) ۳- واجب (۰/۵) درس۹ صفحهٔ ۱۱۰- ۱۱۷	۱/۵
	ط) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.	
۲۲	اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان‌های خداوند ترجیح دهد (۰/۵) یا در پی کسب رضایت قدرت‌های مادی و طاغوت‌ها (بت‌های بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است. (۰/۵) درس۳ صفحهٔ ۳۳	۵
۲۳	ما و این جهان پدیده هستیم، یعنی وجودمان از خودمان نیست. موجوداتی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد. بلکه وجودش از خودش باشد. ما و پدیده‌های جهان در پدیدآمدن نیازمند آفریننده‌ای هستیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمهٔ هستی باشد؛ یعنی خداوند متعال. (۱) درس۱ صفحات۷و۸	
۲۴	اگر انسان در اخلاص پیش رود، به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر فریب شیطان را نمی‌خورد، چرا که شیطان، خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مومنان با اخلاص را ندارد. (۱) درس۴صفحهٔ ۴۸	
۲۵	شکل‌گیری نظام‌های سیاسی جدید، بر پایهٔ قدرت سرمایه‌داران و نفع‌طلبی فزاینده آنان بود. صاحبان سرمایه و صنعت، منابع طبیعی اکثر نقاط جهان را به بهایی بسیار اندک خریدند و یا با قدرت نظامی خود تاراج کردند و کالاهای خود را با قیمت‌های بسیار سنگین به مردم همان سرزمین‌ها فروختند. (۱) درس۱۲ صفحهٔ ۱۵۱	
۲۶	میان یک پیام و روش تبلیغ آن باید تناسب منطقی و معقول برقرار باشد. حق را نمی‌توان با روش‌های نادرست به دیگران رساند. دین اسلام دین منطقی و استدلالی است و هر آموزه و حکم آن بر اساس حکمت الهی تنظیم شده است. چنین دینی را نمی‌توان با تعصب‌های جاهلانه یا با روش‌های فریبکارانه تبلیغ کرد و نظر مردم را به سمت آن جلب نمود. ما باید از همان روش‌هایی که خداوند، در قرآن کریم به پیامبر گرامی‌اش آموزش داده، استفاده کنیم و بهره ببریم. (۱) درس۱۳ صفحهٔ۱۶۵	
	«خدا قوت، موفق باشید.» جمع نمرات	۲۰

قابل توجه همکاران مصحح: چنانچه دانش‌آموزان در پاسخ سؤالات، مفهوم مورد نظر را رسانده باشند، نمره منظور گردد.

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۸ صبح**
پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۰۳/۰۱**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **خرداد ماه** سال **۱۴۰۱**	مرکز سنجش وپایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	الف) با توجه به آیات قرآن و حدیث پاسخ دهید.	۳
۱	آیا دیدی کسی را که روز جزا را دروغ می‌خواند؟ (تکذیب می‌کند) (۰/۵) پس همان کسی است که یتیم را به سختی از خود می‌راند. (۰/۵) — درس۱۱ صفحهٔ۱۴۰	
۲	ب) مسئولیت‌پذیری (۰/۵) — درس۵ صفحهٔ۵۷	
۳	استدراج (۰/۵) — درس۶ صفحهٔ۶۷ و۷۴	
۴	شرک (۰/۵) — درس۸ صفحهٔ۹۷	
۵	الف) از بین‌بردن آرامش خاطر (۰/۵) — درس۷ صفحهٔ۹۰	
	ب) درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.	۲
۶	ص (۰/۵) — درس۸ صفحهٔ۱۰۳	
۷	غ (۰/۵) — درس۸ صفحهٔ۱۰۱	
۸	ص (۰/۵) — درس۱۰ صفحهٔ۱۲۵	
۹	غ (۰/۵) — درس۱۱ صفحهٔ۱۳۸	
	ج) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.	۲
۱۰	نفی سبیل (۰/۵) — درس۹ صفحهٔ۱۱۵	
۱۱	مادی (۰/۵) — درس۱۲ صفحهٔ۱۵۲	
۱۲	ما می‌توانیم (۰/۵) — درس۱۳ صفحهٔ۱۶۴	
۱۳	قساوت قلب (۰/۵) — درس۷ صفحهٔ۹۰	
	د) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	۲
۱۴	یک کار بیهوده است، پول و ثروت مردم را درمسیری که هیچ فایده‌ای برای جامعه ندارد به کار می‌گیرد.(۰/۲۵) از طرف دیگر، میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می‌آورد. (۰/۲۵) — درس۹ صفحهٔ۱۱۲	
۱۵	۱- کلیسا و تعالیم تحریف شده (۰/۲۵) ۲- بهره‌گیری از تجربیات سایر تمدن‌ها (۰/۲۵) — درس۱۲ صفحهٔ۱۴۷-۱۴۸	
۱۶	انجام وظیفهٔ امر به معروف و نهی از منکر (۰/۵) — درس۸ صفحهٔ۱۰۲	
۱۷	استحکام و اقتدار نظام حکومتی (۰/۵) — درس۱۳ صفحهٔ ۱۶۳	
۱۸	**ه) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.**	۲
	۱- اعتقاد به اینکه علاوه بر خدا و در کنار او، دیگرانی هستند که سرپرستی جهان را برعهده دارند و خودشان حق تصرّف در جهان را دارا می‌باشند. (۱) — درس۲ صفحهٔ ۲۱	
	۲- در لغت به معنای امتحان است و در اصطلاح دینی، به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی و نادرستی آنچه را ادعا کرده مشخص سازد. (۱) — درس۶ صفحهٔ ۶۹	
	ادامهٔ راهنمای تصحیح در صفحهٔ دوم	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	ساعت شروع: **۸ صبح**
پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تاریخ امتحان: **۱۴۰۱/۰۳/۰۱**	تعداد صفحه: **۲**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **خرداد ماه** سال **۱۴۰۱**	مرکز سنجش وپایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۹	**و) ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید.** ۱- ب (۰/۵) ۲- الف (۰/۵) ۳- د (۰/۵) درس۱۰ صفحهٔ ۱۲۵- ۱۲۸	۱/۵
۲۰	**ز) گزینهٔ صحیح را انتخاب کنید.** ۱- الف (۰/۵) درس ۱۲ صفحهٔ ۱۵۰ ۲- ب (۰/۵) درس ۸ صفحهٔ ۱۰۰	۱
۲۱	**ح) حکم فقهی هر یک از موارد زیر را بنویسید.** ۱- مستحب (۰/۵) ۲- حرام (۰/۵) ۳- واجب (۰/۵) درس۹ صفحهٔ ۱۱۰- ۱۱۷	۱/۵
	ط) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.	۵
۲۲	اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان‌های خداوند ترجیح دهد (۰/۵) یا در پی کسب رضایت قدرت‌های مادی و طاغوت‌ها (بت‌های بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است. (۰/۵) درس۳ صفحهٔ ۳۳	
۲۳	ما و این جهان پدیده هستیم، یعنی وجودمان از خودمان نیست. موجوداتی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد. بلکه وجودش از خودش باشد. ما و پدیده‌های جهان در پدیدآمدن نیازمند آفریننده‌ای هستیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمهٔ هستی باشد؛ یعنی خداوند متعال. (۱) درس۱ صفحات۷و۸	
۲۴	اگر انسان در اخلاص پیش رود، به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر فریب شیطان را نمی‌خورد، چرا که شیطان، خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مومنان با اخلاص را ندارد. (۱) درس۴صفحهٔ ۴۸	
۲۵	شکل‌گیری نظام‌های سیاسی جدید، بر پایهٔ قدرت سرمایه‌داران و نفع‌طلبی فزاینده آنان بود. صاحبان سرمایه و صنعت، منابع طبیعی اکثر نقاط جهان را به بهایی بسیار اندک خریدند و یا با قدرت نظامی خود تاراج کردند و کالاهای خود را با قیمت‌های بسیار سنگین به مردم همان سرزمین‌ها فروختند. (۱) درس۱۲ صفحهٔ ۱۵۱	
۲۶	میان یک پیام و روش تبلیغ آن باید تناسب منطقی و معقول برقرار باشد. حق را نمی‌توان با روش‌های نادرست به دیگران رساند. دین اسلام دین منطقی و استدلالی است و هر آموزه و حکم آن بر اساس حکمت الهی تنظیم شده است. چنین دینی را نمی‌توان با تعصب‌های جاهلانه یا با روش‌های فریبکارانه تبلیغ کرد و نظر مردم را به سمت آن جلب نمود. ما باید از همان روش‌هایی که خداوند، در قرآن کریم به پیامبر گرامی‌اش آموزش داده، استفاده کنیم و بهره ببریم. (۱) درس۱۳ صفحهٔ۱۶۵	
	«خدا قوت، موفق باشید.» جمع نمرات	۲۰

قابل توجه همکاران مصحح: چنانچه دانش‌آموزان در پاسخ سؤالات، مفهوم مورد نظر را رسانده باشند، نمره منظور گردد.